

PIENINIŲ KARVIŲ SĖKLINIMO EFEKTYVUMO IR RUJOS PILNAVERTIŠKUMO DIDINIMAS NAUDOJANT INOVATYVIĄ SĖKLINIMO ĮRANGĄ IR CHELATIZUOTŲ PAPILDŲ, POLIFENOLIŲ DERINIUS

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademija pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Žinių perdavimas ir informavimo veikla“ veiklos srities „Parama parodomiesiems projektams ir informavimo veiklai“ paramos sutartį Nr. 14PA-KK-21-1-08766-PR001 nuo 2023 m. balandžio 13 d. įgyvendina projektą „Pieninių karvių sėklinimo efektyvumo ir rujos pilnavertiškumo didinimas naudojant inovatyvią sėklinimo įrangą ir chelatizuotų papildų, polifenolių derinius“. Projekto tikslas yra diegti inovatyvias pieninių karvių rujos pilnavertiškumą ir sėklinimo efektyvumą didinančias priemones ir skaitmenines technologijas Lietuvos pieno ūkiuose.

Per pastaruosius dešimtmečius pieninių karvių, ypač kalbant apie pasižyminčias didesne pieno produkcija karves, reprodukcinis efektyvumas, apvaisinimo indeksas gana ryškiai sumažėjo. Tai lėmė daug veiksnių – neveiksmingas ir netikslus rujos nustatymas, netinkamas sėklinimo laikas, vėluojanti ovuliacija, neigiamas energijos balansas, embrionų mirtingumas ir inbridingas. Pastaraisiais metais auga poreikis turėti kuo sveikesnę bandą, todėl norint užtikrinti ūkių efektyvumą ir konkurencingumą didinant apvaisinimo indeksą, būtina ieškoti inovatyvių būdų ir priemonių.

Įgyvendinant projektą Lietuvos pieninės galvijininkystės ūkiuose yra vykdomi parodomieji bandymai, kurių metu yra demonstruojama galimybė panaudoti inovatyvų dirbtinio sėklinimo švirkštą/vaginoskopą su skaitmenine kamera tiksliam karvių rujos nustatymui ir sėklinimui. Šio įrenginio skaitmeninė kamera leidžia tiksliai realiu laiku matyti, kur yra įvedamas sėklinimo švirkštas, taip yra užtikrinama, kad sperma bus išleista ten, kur reikia, ir galima tikėtis geriausio įmanomo karvės apvaisinimo po dirbtinio sėklinimo. Taip pat šis švirkštas yra inovatyvus todėl, kad nereikia apčiuopti gimdos kaklelio per tiesiąją žarną, o tai nesukelia diskomforto karvei ir asmeniui, kuris sėklina, galima atlikti daug sėklinimų ir nepatirti nuovargio. Tai ypač aktualu ūkininkams, kurie mokosi sėklinti tradiciniu metodu, nes tai yra darbas, reikalaujantis daug praktikos ir procedūros kartojimo, kol pasiekiami geri rezultatai. Šis inovatyvus dirbtinio sėklinimo būdas leidžia įvaldyti dirbtinio sėklinimo procedūrą per trumpą laiką ir greičiau pasiekti gerų rezultatų asmenims, kurie neturi tam reikiamo išsilavinimo.

Taip pat parodomųjų bandymų metu problemų dėl apvaisinimo turinčioms ar praėjusių laktaciją turėjusioms karvėms į racioną įtraukiami reprodukciją gerinantys ir rujų pilnavertiškumą skatinantys chelatizuotų preparatų, polifenolių deriniai. Chelatizuoti papildai, ypač kuriuose yra vario, cinko, kobalto, mangano, jodo jonų, stimuliuoja reprodukcinės sistemos funkciją. Polifenoliai yra stiprūs antioksidantai, kurie turi gausų antioksidantų, vitaminų, fermentų kiekį, šie organizme tiesiogiai mažina oksidacinį stresą bei įtakoja reprodukcinės sistemos veiklą.

Iš viso įgyvendinant projektą bus įdiegta 10 parodomųjų bandymų. Parodomųjų bandymų rezultatai bus pristatomi lauko dieną, seminarų ir baigiamosios konferencijos metu. Tikimasi, kad parodomųjų bandymų metu gauti duomenys leis parodyti sėklinimo inovatyviu švirkštu/vaginoskopu pranašumus lyginant su tradiciniu sėklinimu, ūkiuose sumažės gyvulių sergamumas ligomis po apsiveršavimo, mažės gyvulių brokavimas dėl nesusisėklinimo.

Projektas yra finansuojamas iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšų. Dėl išsamesnės informacijos projekto įgyvendinimo klausimais prašome kreiptis į LSMU Veterinarijos tęstinio mokymo ir konsultavimo centro vadovą dr. Giedrį Palubinską (mob. 8 616 19245, el. paštas giedrius.palubinskas@lsmuni.lt).